

Scherp oog voor detail

▼ Amsterdam-tekenaar Herman Misset is een van Bakkers favorieten. Hier de Hugo de Grootgracht in 1902 richting de Nassaukade; midden op de achtergrond begraafplaats De Liefde (nu Bilderdijkpark) en links de Raampoort.

Sinds 1972 woont Theo Bakker al niet meer in Amsterdam, maar in gedachten wandelt hij nog elke dag door de straten. Vanuit zijn hooggelegen werkkamer in hartje Maastricht, met uitzicht op de kerktorens en de heuvels rondom, vult hij de website www.theobakker.net met topografische verhalen over zijn geboortestad.

W

Welke beurtvaarten, trekschuiten en overzetveren legden waar precies aan? Wat voor bedrijvigheid was er in de allereerste industriegebieden, zoals de Stadsrietlanden en de Kwakerspoel? Wat is er allemaal vernield en verdwenen om het verkeer ruim baan te geven? Zeker, Kikki, de ruggetrekker, de Blikken Dominee of andere bijzondere straattypes hebben ook wel zijn aandacht, maar het gaat Theo Bakker toch vooral om de topografische geschiedenis van Amsterdam. "Als een straatje zonder duidelijke reden een opvallende bocht maakt, wil ik weten hoe dat komt. Ik hou van heemkennis, de geschiedenis van de leefomgeving. De verspreiding van heemkennis was het oorspronkelijke doel van *Ons Amsterdam*. Om die reden ben ik al sinds de beginjaren abonnee. In de loop van de tijd is het tijdschrift een andere, meer academische koers gaan varen. Met mijn site heb ik die vroegere focus voort willen zetten." Hij voldoet daarmee aan een behoefte, blijkt uit de vele lezers die zijn site bezoeken – die overigens ook

artikelen over Maastricht en een eigen fotocollectie bevat. Meer dan 300 mensen zijn geabonneerd op zijn weekbrieven over de Amsterdamse geschiedenis. De populaire beeldquiz daarin is er een voor de echte experts. Bakkers site onderscheidt zich namelijk ook door een opmerkelijke hoeveelheid bijzondere historische foto's en prenten. De beeldbank van het stedelijk stadsarchief heeft weinig geheimen voor de voormalige reclametekenaar, zeefdrukker en fotolithograaf. "Ik bestudeer nu het werk van topografisch tekenaar Herman Misset (1875-1958). Hij heeft honderden tekeningen gemaakt van stadsgezichten die op het punt stonden te verdwijnen. Terwijl veel foto's uit die periode vergeeld en vervaagd zijn geraakt, is zijn werk nog altijd van uitstekende kwaliteit. Vooral zijn vroegere tekeningen zijn verbluffend gedetailleerd."

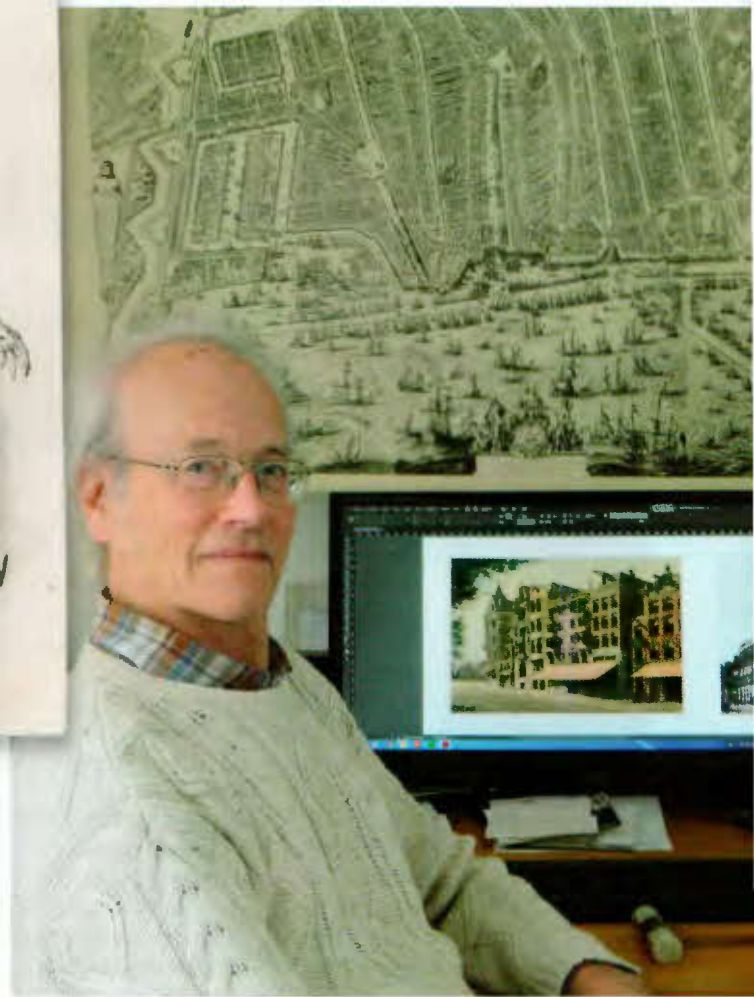
HBS Zoicherstraat

Waarom is Theo Bakker nog altijd zo bezig met Amsterdam, terwijl hij er al bijna een halve eeuw weg is? "Ik ben gefascineerd door het bijzondere karakter van de stad, maar ik zou er absoluut niet meer willen wonen. Te veel mensen", lacht hij. "Dat vind ik trouw-

► De Blikken Dominee (zijn echte naam was Harry Spiering), ca. 1895 getekend door ene K.V.

► Theo Bakker thuis in Maastricht.

wens ook van Maastricht. We wonen nu hier omdat mijn vrouw er vandaan komt. Gelukkig zijn er weer verhuisplannen, richting Edam. Het maakt me niet zoveel uit waar ik woon, ik ben graag op mezelf. Ik heb in Duitsland gewoond, in Zaandam, Ursem, Sittard en Schimmert. Toch kom ik nog graag in Amsterdam, om door de stad te lopen, onderzoek te doen, familie op te zoeken. En om de bezoekers van mijn site te ontmoeten, Amsterdamfreaks zoals ik. Veel van hen wonen ook allang niet meer in de stad. Ze willen dat ook niet. Amsterdam is erg van karakter veranderd. We vinden er de stad van onze jeugd steeds minder in terug." Hij is geboren en getogen in Amsterdam-West. "Mijn ouders woonden bij het uitbreken van de oorlog in de buurt van de Orteliusstraat. Mijn van oorsprong Friese vader was huisschilder, en een communist met een grote mond. Problemen met NSB-buren dwong ze in 1940 te verhuizen naar de Spaarndammerbuurt. Daar ben ik geboren. Op m'n 14de ging ik naar de hbs in de Zocherstraat. Ik kwam er in aanraking met fotografie, tekenen en heemkennis. Van fotografie en tekenen heb ik mijn vak gemaakt. Veel later, in de jaren negentig, ging ik als aanschuifstudent vakken volgen bij de geschiedenisfaculteit van de Universiteit van Amsterdam. In die jaren ben ik ook met mijn website begonnen. Mijn eerste stuk ging over de Amsterdamse School. Het staat er nog altijd op, inclusief de behoorlijk gedateerde opmaak."

Goudmijn

Voor de eigenzinnige Bakker staat het plezier van het schrijven en samenstellen van de artikelen en week-

brieven voorop. "De opmaak en de navigatie van de site kunnen beter, maar ik laat het zo. De meeste bezoekers gebruiken toch de googlezoekmachine, die doorzoekt ook pdf's. Ik hoop op een opvolger die de site wil gaan beheren en een update kan geven", aldus de 76-jarige. Aan een uitgebreid notenapparaat doet hij evenmin en de beeldverantwoording laat wel eens te wensen over. Dat maakt zijn artikelen voor wetenschappelijk onderzoek niet zonder meer geschikt, maar wie zeer leesbare verhalen en unieke beelden over de stad zoekt, vindt een goudmijn aan historische informatie.

Bakker heeft een scherp oog voor detail en streeft naar volledigheid. Zo telt zijn artikel over de Amsterdamse waterhuishouding inmiddels meer dan 70 pagina's. "Ik vind het een fascinerend thema. Hoe wist de stad droge voeten te houden: waar zitten alle sluizen, keringen en duikers verborgen? Neem de Jordaan. Die wijk is in de 17de eeuw zo goedkoop mogelijk opgezet en in tegenstelling tot de grachtengordel dus niet opgehoogd. Het waterpeil lag er daardoor eeuwenlang een stuk lager dan in de rest van de stad, wat voor allerlei problemen zorgde. Zo kon het water niet goed doorgespoeld worden." Voor dat stuk heeft hij veel archiefonderzoek gedaan. Ook sprak hij met ingenieur J. Bardet, die lang bij Publieke Werken werkte op de afdeling Waterbouw en alles wist over dit thema. "Ik vond hem na lang zoeken in een bejaardentehuis in Badhoevedorp. Een norsige man, stomverbaasd dat er nog iemand zich met zijn werk bezighield." ●